

COMISIA EUROPEANĂ

Bruxelles, 23.3.2012
COM(2012) 128 final

**COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU,
COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL ȘI COMITETUL REGIUNILOR**

privind

Strategia Uniunii Europene pentru regiunea Mării Baltice

COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU, COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL ȘI COMITETUL REGIUNILOR

privind

Strategia Uniunii Europene pentru regiunea Mării Baltice

1. Introducere

Marea Baltică rămâne una dintre cele mai vulnerabile regiuni ale Europei. Algele se înmulțesc în fiecare vară și nave tot mai multe și mai mari trec prin strâmtoarele ei cele mai înguste și mai puțin adânci. Diviziunile din trecut nu au fost încă depășite. Cercetarea, inovarea și legăturile comerciale trebuie consolidate, în timp ce rețelele de transport și energetice prezintă mari lipsuri – partea estică și nordică a regiunii sunt încă prea adesea izolate de restul UE.

Din acest motiv, în iunie 2009, în urma unei solicitări a Consiliului European, Comisia Europeană a adoptat Strategia UE pentru regiunea Mării Baltice (EUSBSR). Aceasta abordează provocările principale reprezentate de mediul sustenabil, prosperitate, accesibilitate și siguranță și securitate, dar și oportunitățile pentru transformarea acestei regiuni într-una integrată, orientată către viitor, de nivel mondial, „vârful Europei”. Strategia își propune să coordoneze acțiunile întreprinse de statele membre, regiuni și municipalități, UE, organizațiile pan-baltice, instituțiile de finanțare și organismele neguvernamentale pentru o dezvoltare mai puternică a regiunii. Strategia prevede, de asemenea, implementarea la nivel regional a politicii maritime integrate.

Comisia a publicat în iunie 2011 un raport privind progresele înregistrate¹. Apoi, la 15 noiembrie 2011, Consiliul Afaceri Generale a adoptat concluzii în care se cerea „Comisiei Europene să revizuiască EUSBSR până la începutul anului 2012”. Prezenta comunicare răspunde acestei solicitări propunând:

- îmbunătățiri ale orientării strategice;
- alinierea politicilor și a finanțării;
- clarificarea responsabilităților diferiților actori;
- o mai bună comunicare.

Strategia trebuie să reflecte obiectivele Europa 2020 de creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii și evoluția politicilor UE, inclusiv importanța acordată cooperării în propunerea de cadru financiar multianual și propunerile de reformă a politicii de coeziune, în special o mai mare concentrare tematică, precum și locul rezervat pentru strategiile macroregionale și de bazin maritim în cadrul strategic comun, contractele de parteneriat și programele operaționale.

¹ COM(2011)381 final.

Cooperarea privind regiunea Mării Baltice consolidează și facilitează alte politici ale UE, precum politicile în materie de schimbări climatice, Orizont 2020 în domeniul cercetării și inovării și „Erasmus pentru toți” în domeniul educației, și contribuie la implementarea politicii maritime integrate și a politicii privind Rețeaua transeuropeană de transport (TEN-T). Activitatea actuală arată că această abordare macroregională adaugă un nou element practic și de cooperare la progresele înregistrate.

2. Către un nou cadru strategic

Având în vedere constrângerile actuale care afectează bugetele publice, abordările inovatoare care pot utiliza cel mai bine politicile și fondurile disponibile sunt esențiale. Abordarea macroregională oferă un cadru integrat pentru provocările prea largi pentru nivelul național, dar prea specifice pentru UE-27.

Pentru a oferi strategiei o concentrare mai mare și o direcție mai clară, trebuie să se definească mai clar obiectivele esențiale și să se stabilească modul în care acestea urmează să fie îndeplinite. Prin urmare, prezenta comunicare specifică trei **obiective generale** pentru strategie, fiecare însoțit de indicatori și obiective:

- salvarea mării;
- conectarea regiunii; și
- creșterea prosperității.

Acestea oferă un nou cadru în care pot fi puse în practică recomandările Consiliului.

2.1. Angajamentul politic

Pentru a menține angajamentul politic la nivel înalt, acțiunile de îndeplinit în cadrul strategiei trebuie să fie mai clare, atât la nivel național, cât și la nivelul UE. Conform solicitării Consiliului, strategia ar trebui să fie inclusă pe ordinea de zi a Consiliului de Miniștri în diferitele sale formațiuni, după caz. Considerațiile cu privire la strategie ar trebui să se reflecte în buget și alte discuții.

Actorii regionali și municipali trebuie să se implice mai mult. Noile reglementări privind politica de coeziune abordează acest subiect, propunând să se țină cont de strategiile macroregionale la elaborarea și implementarea noilor programe.

Angajamentul politic trebuie tradus în angajament administrativ, cu suficient personal și o continuitate a acestuia.

2.2. Alinierea politicilor

Răspunsurile politicilor ar trebui să reflecte caracterul teritorial al provocărilor și oportunităților din regiune. Inițiativele din cadrul politicilor ar trebui să fie coerente și să promoveze sinergii, un bun exemplu fiind propunerea de acordare a unei importanțe centrale în politica de coeziune considerentelor privind schimbările climatice. Comisia va monitoriza regulat evoluțiile politice pentru a asigura coerența cu obiectivele macroregiunii.

Ținând seama de perspectiva macroregională în cadrul grupurilor de lucru relevante ale Consiliului și al comisiilor parlamentare, aceste organisme pot să contribuie la asigurarea caracterului pozitiv al politicilor în ceea ce privește impactul teritorial și coeziunea. Dată fiind natura transsectorială a strategiei, se recomandă abordarea regulată în cadrul formațiunilor Consiliului.

O abordare similară este necesară și la nivel local, regional, subregional și național, cu activități din cadrul politicilor însoțite de bilanțuri la toate nivelurile.

2.3. Alinierea finanțării

În climatul economic actual, Comisia accentuează necesitatea utilizării eficiente a resurselor bugetare UE și naționale existente. Pentru a maximiza impactul finanțării macroregionale, statele membre și alți furnizori de finanțare ar trebui să asigure (re-)stabilirea priorităților, în conformitate cu obiectivele strategiei.

Raportul Comisiei din iunie 2011 privind progresele realizate a constatat progrese importante în acest sens, însă mai sunt necesare și alte eforturi. Strategia va aduce rezultatele preconizate numai în cazul în care este legată, în mod cuprinzător, de toate resursele disponibile, inclusiv, Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală, Fondul european pentru pescuit², mecanismul Conectarea Europei, Programul LIFE și cu programele de cercetare și inovare, precum și cu cele educaționale, de cultură și sănătate.

Este importantă concentrarea atât pe schimbările financiare, cât și pe cele structurale implicate de această aliniere. Autoritățile de gestionare a programelor operaționale din regiune ar trebui să adopte o abordare mai flexibilă, permițând, de exemplu, finanțarea de proiecte pe termen lung și asigurarea capitalului de pornire. Programele naționale și regionale trebuie să aibă o mai puternică dimensiune transnațională, pentru că doar programele de cooperare teritorială nu vor fi suficiente. Trebuie să se lucreze în continuare la un cadru al mecanismului de implementare, pentru a se atrage instituții financiare internaționale, alți finanțatori și sectorul privat, pentru a crește efectul de pârghie al resurselor disponibile.

S-au făcut pași importanți în direcția îmbunătățirii sprijinului pentru abordarea macroregională în cadrul financiar 2014-2020. Strategia a apărut în 2009, la mijlocul unei perioade de programare, cu puține posibilități de influențare a conținutului programelor, dar s-au introdus legături strategice și practice clare în propunerile privind politica de coeziune pentru următoarea perioadă de programare. La elaborarea contractelor de parteneriat și a programelor operaționale la nivel regional, național, transfrontalier și transnațional, trebuie să existe obiective și priorități macroregionale. Cerința de concentrare a finanțării asupra unui număr limitat de domenii tematice, relevante pentru strategie, sprijină și ea obținerea de rezultate tangibile.

Este esențial ca actorii de la toate nivelurile să înceapă cât mai curând posibil să se gândească în ce fel și față de ce priorități să alinieze fondurile pentru perioada următoare de finanțare, ținând seama de planul de acțiune și de obiectivele stabilite în strategie și la nivelul domeniilor prioritare.

² Care urmează să devină Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, conform propunerii Comisiei pentru noua perioadă financiară.

2.4. Guvernanță

Caracterul pilot al strategiei și relevanța acesteia pentru o comunitate foarte largă de părți interesate, care include autorități locale și regionale, ministere naționale, servicii ale Comisiei, instituții financiare internaționale, reprezentanți ai sectorului privat și ONG-uri, creează necesitatea unei structuri de guvernanță deschise, dar eficace.

Pe baza experienței acumulate până în prezent, Consiliul solicită ca, în cooperarea dintre Comisie și statele membre în cauză, să se „clarifice [...] rolul și responsabilitatea părților interesate cu un rol esențial în implementarea EUSBSR³ pentru a se oferi orientări transparente în ceea ce privește funcțiile acestora și pentru a se facilita activitatea legată de implementarea strategiei”.

În cooperare cu aceste părți interesate, Comisia a stabilit principalele roluri și atribuții pentru fiecare dintre cele patru grupuri principale⁴. Trebuie să se asigure o capacitate administrativă corespunzătoare, nu ca beneficiu pentru strategie în detrimentul altor priorități, ci pentru a susține un efort mai coerent.

- Comisia asigură coordonarea generală a strategiei. Ea facilitează implicarea părților interesate relevante și monitorizează, raportează și evaluează progresele înregistrate în cooperarea cu statele membre.
- Punctele de contact naționale, desemnate de statele membre participante, asigură coordonarea generală și susținerea pentru implementarea strategiei în țara lor de origine, dar și la nivel general.
- Planul de acțiune al strategiei include domenii prioritare și acțiuni orizontale convenite în urma unor consultări ample. Pentru coordonarea acestor priorități și pentru a asigura obținerea la timp a rezultatelor, coordonatorii de domenii prioritare și liderii de acțiuni orizontale supraveghează implementarea proiectelor în domeniul lor, promovând în același timp impactul macroregional și difuzând rezultatele.
- Traducând obiectivele generale ale unui domeniu prioritar în activități concrete cu un lider numit și cu o perspectivă temporală, șefii de proiecte emblematică sunt direct răspunzători pentru facilitarea implementării practice la fața locului.

În plus, un grup la nivel înalt (HLG), alcătuit din reprezentanți ai tuturor statelor membre UE, se reunește în mod regulat pentru a oferi Comisiei consultanță cu privire la procesul de implementare, oferind dezbateri de orientare esențiale și ancorând strategia la nivelul UE. Comisia va promova reuniuni comune cu HLG pentru Strategia UE pentru regiunea Dunării pentru a asigura schimbul de bune practici. Într-adevăr, legăturile cu regiunea Dunării și cu alte inițiative regionale din zona Atlantică, Arctică și din alte zone trebuie să fie consolidate. Se pot organiza și întâlniri cu alte organisme, precum HLG al Parteneriatului pentru transporturi și logistică din cadrul Dimensiunii nordice (PTLDN).

³ Puncte de contact naționale (PCN), coordonatori de domenii prioritare (CDP), lideri de acțiuni orizontale (LAO), lideri de proiecte emblematică (LPE).

⁴ Informații complete vor fi puse la dispoziție pe site-ul internet al EUSBSR.

Pentru consolidarea sustenabilității administrative, ar trebui să se exploreze și potențialul grupărilor europene de cooperare teritorială (GECT) ca instrument, fie la nivel strategic, fie pentru domenii prioritare specifice.

2.5. Implicarea părților interesate, inclusiv a sectorului privat

Pentru a reuși, strategia are nevoie de participarea tuturor părților interesate relevante din sectorul public și privat. Aceasta ar trebui să fie atât de natură conceptuală, influențând dezvoltarea generală a strategiei (de exemplu, prin participarea la dialogurile relevante referitoare la piața internă), cât și de natură practică, contribuind la implementare (de exemplu, prin proiecte privind piața digitală).

Trebuie să se dezvolte această participare. Un dialog mai profund între Comisie, statele membre în cauză, asociațiile camerelor de comerț, Confederația industriilor, grupurile regionale de cercetare și inovare și ONG-uri (de exemplu, Forumul pentru dezvoltare baltică) ar trebui, de exemplu, să se adreseze mai bine comunității de afaceri. Ar trebui să se promoveze evenimente tematice, coordonarea intereselor strategiei cu cele ale sectorului privat, precum și consultări centrate pe aspecte strategice.

2.6. Vecini, organizații regionale și internaționale

Chiar dacă strategia se concentrează pe UE, succesul depinde și de cooperarea strânsă și fructuoasă cu țările vecine. Folosind platformele deja existente⁵, cooperarea ar trebui să fie intensificată, mai ales cu Federația Rusă. Prin aceste platforme și pentru a se evita redundanța, prioritățile comune ar trebui dezvoltate în acțiuni concrete.

De exemplu, dialogul permanent cu Consiliul Nordic al Miniștrilor va asigura o mai bună coordonare a utilizării resurselor financiare și umane. În mod similar, cooperarea permanentă cu Comisia de la Helsinki (HELCOM) va consolida implementarea planului de acțiune al strategiei și a planului de acțiune pentru Marea Baltică al HELCOM.

2.7. Sensibilizarea

Este necesară o mai bună sensibilizare față de abordările strategiei și de rezultatele acesteia. Atât Comisia, cât și Consiliul, evidențiază acest aspect, iar Comisia și statele membre în cauză ar trebui să ia măsuri practice în acest sens prin intermediul unei game cât mai largi de actori și de canale de comunicare cu puțință. Este necesar un schimb de experiență și de bune practici prin intermediul internetului, de exemplu prin dezvoltarea unui portal internet care să conecteze site-uri relevante, pentru a oferi un acces mai bun la informații privind finanțarea, identificarea oportunităților comune și gruparea proiectelor. Un nou accent pe obiectivele generale, legat de indicatori și obiective bine cunoscute descrise mai jos, va evidenția care este sensul strategiei.

⁵ De exemplu, Dimensiunea Nordică, Consiliul Statelor de la Marea Baltică, Consiliul Nordic al Miniștrilor, Comisia de la Helsinki, rețeaua Viziuni și strategii în regiunea Mării Baltice (VASAB), Cooperarea subregională a Statelor de la Marea Baltică (BSSSC), Uniunea orașelor de la Marea Baltică (UBC) și BONUS – program de cercetare și dezvoltare la Marea Baltică (inițiativă în temeiul articolului 185).

2.8. Sistem de monitorizare

Consiliul a solicitat „un sistem de indicatori și obiective realiste și fezabile”. Comisia propune cele trei obiective generale menționate: salvarea mării; conectarea regiunii; creșterea prosperității.

Aceste obiective sunt completate de o serie de indicatori și obiective. În urma unor ample consultări, acestea sunt noi, dar decurg din politicile existente și din planurile pe termen lung, oferind o bază pentru monitorizare și evaluare mai eficientă. Comisia propune ca acestea să se introducă în cadrul unui plan de acțiune revizuit, împreună cu orice modificări necesare, inclusiv repere de bază detaliate pentru obiective, care vor fi monitorizate îndeaproape în rapoartele Comisiei.

Statele membre sunt invitate să prezinte și ele indicatori și obiective pentru diferitele domenii prioritare, inclusiv obiective intermediare și repere pentru realizarea obiectivelor generale. Aceasta va facilita comunicarea către publicul larg și asigură o concentrare strategică asupra revizuirii planului de acțiune al strategiei, asupra stabilirii priorităților pentru selectarea de proiecte bune și pentru evaluare, precum și o comunicare mai clară a realizărilor Strategiei.

3. Punerea în funcțiune a noului cadru

Salvarea mării, conectarea regiunii și creșterea prosperității oferă un cadru clar pentru aspectele majore legate de Marea Baltică și UE, inclusiv pentru ideile principale ale strategiei Europa 2020.

3.1. Salvarea mării

Obiectivul general de mediu pentru Marea Baltică este de a se ajunge până în 2020 la o stare ecologică bună în temeiul Directivei-cadru privind strategia pentru mediul marin și până în 2021 la un stadiu corespunzător de conservare în temeiul Directivei „Habitat”, în conformitate cu strategia UE privind biodiversitatea și obiectivele conexe, astfel cum se prevede în planul de acțiune pentru Marea Baltică al HELCOM.

O mai bună implementare a legislației UE relevante este esențială pentru obiectivul „salvarea mării”, de exemplu, privind biodiversitatea, habitatele, pescuitul și eutrofizarea, în condițiile în care implementarea deplină a Directivei privind tratarea apelor urbane reziduale, a Directivei privind nitrații și a Directivei-cadru privind apa este în întârziere.

În 2011, Tabelul de punctaj WWF pentru Marea Baltică a arătat că, deși marea este în continuare una dintre cele mai poluate în lume și starea sa precară amenință calitatea vieții pentru cei 80 de milioane de locuitori din jurul acesteia, eforturile intensificate dau rezultate, chiar dacă mai rămân multe de făcut.

Aceste eforturi pot beneficia acum de pe urma abordării mai concertate facilitate de strategie.

- Este necesar un **angajament politic susținut la nivel înalt** pentru a se asigura traducerea în fapte a priorităților de mediu convenite și mai buna aplicare a legislației existente. De exemplu, recomandările făcute prin proiectul emblematic privind eliminarea fosfaților din detergenți trebuie să fie luate acum în considerare în legislația noilor state membre.

- **Alinierea politicilor la strategie** – de exemplu asigurarea integrării preocupărilor în materie de mediu și climă (inclusiv a rezultatelor relevante ale cercetării) în toate domeniile relevante de politici, inclusiv politicile de transport, agricole și industriale – facilitează și obținerea unei mări sănătoase și o protecție costieră adecvată. Planificarea transsectorială a politicilor înseamnă că toate sectoarele reflectă prioritățile convenite pentru regiunea Mării Baltice în conformitate cu necesitățile teritoriale. Exemple în acest sens sunt măsurile specifice de agromediu din cadrul politicii agricole comune, cum ar fi zonele de protecție de-a lungul râurilor și zonelor umede sau mai buna gestionare a deșeurilor animale. Aprobând strategia, în 2009, Consiliul European a pledat pentru o aliniere strânsă la politica maritimă integrată.
- **O mai bună aliniere a finanțării** la obiectivele strategiei este deosebit de importantă pentru atingerea obiectivelor de mediu și climatice ale acesteia. Problemele cu care se confruntă marea sunt prea mari pentru a fi rezolvate de orice țară pe cont propriu. De exemplu, pentru reducerea numărului de zone moarte din mare, care acoperă în prezent până la o șesime din platoul maritim din cauza excesului de îngrășăminte, sunt necesare investiții suplimentare coordonate în stații de tratare a apelor reziduale, inclusiv pentru eliminarea fosforului și azotului.
- **Parteneriate mai strânse**, de exemplu, între administrațiile naționale, regionale și locale și instituții de cercetare și alte părți interesate, precum armatori, porturi, întreprinderi de logistică și ONG-uri, sunt necesare pentru îndeplinirea unor obiective ale strategiei, precum un transport sigur și nepoluant. În prezent, traficul naval intens agravează problemele cauzate de excesul de îngrășăminte și substanțe periculoase din surse terestre prin poluare aeriană, emisii de gaze cu efect de seră, deversări de petrol și alte deșuri, precum și prin introducerea de organisme străine. Acțiunile comune pot permite părților interesate din sectorul privat să înțeleagă mai bine normele și standardele și oferă, în același timp, sectorului public, acces la informații direct de la sursă cu privire la condițiile și necesitățile pieței.
- **O mai strânsă cooperare cu țările învecinate**, în special cu Rusia, este necesară, de exemplu, pentru obiectivele strategiei în materie de supraveghere maritimă mai eficientă și mai compatibilă, precum și în materie de prevenire, nivel de pregătire și capacitate de reacție la catastrofe pe mare și pe uscat. Exemplul bun al supravegherii comune din Golful Finic ar trebui să fie extins pentru a acoperi întreaga Mare Baltică.
- **Identificarea de priorități comune cu organizații regionale și internaționale**, precum HELCOM, va sprijini, de exemplu, eforturile strategiei de a combate efectele asupra biodiversității ale substanțelor periculoase și ale metodelor distructive de pescuit, inclusiv ale pescuitului ilegal, nereglementat și neraportat, cu consecințele lor negative pentru pești și sănătatea umană. Substanțele periculoase sunt deosebit de dăunătoare pentru ecosistemul Mării Baltice, ținând cont de mediul său salmastru și de rata lentă de schimb a apei (peste 30 de ani). Influența schimbărilor climatice ar trebui, de asemenea, să fie luată în considerare la promovarea unei vieți sălbatice diverse și sănătoase.

În aceste moduri, noul cadru pentru strategie consolidează eforturile de salvare a mării. Oportunitățile și instrumentele oferite în acest sens trebuie acum să fie utilizate pe deplin în regiune.

Pentru a se asigura respectarea întocmai a cadrului consolidat de mai sus, Comisia propune utilizarea următorilor **indicatori și obiective** ca elemente esențiale pentru evaluarea progreselor către salvarea mării:

1. Apă curată măsurată prin obținerea stării ecologice bune până în 2020 și incluzând reduceri ale conținutului de îngrășăminte, în conformitate cu obiectivele și indicatorii care urmează a fi stabiliți în viitoarea revizuire a Directivei-cadru privind strategia pentru mediul marin (DCSM) și în versiunea actualizată a planului de acțiune pentru Marea Baltică al HELCOM (PAMB) din 2013;
2. Floră și faună bogată și sănătoasă până în 2020, măsurată prin îmbunătățiri în starea biodiversității și sănătatea ecosistemului, inclusiv în ceea ce privește stocurile de pește, în conformitate cu obiectivele actualizate care urmează a fi stabilite de HELCOM în 2013 și prin revizuirea DCSM;
3. Adoptarea la timp în 2013 și implementarea integrală până în 2021 a versiunii actualizate a PAMB al HELCOM;
4. Transport maritim curat măsurat prin eliminarea deversărilor ilegale până în 2020 și transportul maritim în condiții de siguranță măsurat prin reducerea cu 20% până în 2020 a numărului de accidente față de nivelul din 2010;
5. Elaborarea de planuri spațiale maritime transfrontaliere bazate pe ecosistem în întreaga regiune până în 2015;
6. Adaptarea la schimbările climatice prin adoptarea unui plan și a unui program integrat de protecție costieră până în 2020.
7. Siguranță sporită prin intensificarea cooperării între autoritățile de supraveghere maritimă prin îmbunătățirea schimbului de informații și acțiuni coordonate pentru creșterea sensibilizării la problemele maritime și a eficienței pe mare până în 2015.

3.2. Conectarea regiunii

Din cauza distanțelor lungi, a condițiilor climatice dificile și a densității reduse a infrastructurii, numeroase zone din regiunea de est a Mării Baltice și din nordul Finlandei și al Suediei rămân în continuare cu cele mai scăzute niveluri de accesibilitate din toată Europa. Pe lângă că sunt costisitoare și ineficiente energetic, aceste conexiuni lipsă reprezintă obstacole în calea pieței interne și a obiectivului coeziunii teritoriale.

Domeniile prioritare care contribuie la obiectivul „Conectarea regiunii” al strategiei pot utiliza cadrul strategic reînnoit pentru a oferi soluții teritoriale inteligente, durabile și favorabile incluziunii.

- **Angajamentul politic la nivel înalt** este deosebit de important, de exemplu, pentru a facilita lucrările la planul de interconectare a pieței energiei din zona baltică pentru a asigura infrastructura energetică regională pentru buna funcționare a pieței interne și o mai bună securitate a aprovizionării. Aceasta înseamnă atât investiții prompte, cât și reforme ale pieței.
- **O mai bună aliniere a politicilor** va facilita o veritabilă rețea macroregională multimodală de transport. Ministerele de resort trebuie să asigure politici mai

coerente de transport, maritime, de mediu și privind schimbările climatice, împreună cu Comisia, PTLDN și alte organisme regionale.

- O rețea de infrastructură sustenabilă și cuprinzătoare, care să conecteze zonele încă divizate pe axele est-vest și nord-sud ale regiunii, necesită o mai bună **alinie a finanțării** la strategie, precum și **legături mai strânse cu țările învecinate**. O mai bună planificare și coordonare a dezvoltării infrastructurii și a finanțării este necesară pentru punerea în aplicare a proiectelor prioritare. Aceasta ar trebui să se realizeze în cadrul orientărilor TEN-T și prin utilizarea deplină, de exemplu, a platformei PTLDN și a finanțării puse la dispoziție prin intermediul mecanismului Conectarea Europei și cadrul TEN-T.

Prin concentrarea eforturilor macroregionale pe dezvoltarea potențialului uman și pe crearea unui sistem energetic și de transport mai inteligent și mai eficient din punct de vedere al utilizării resurselor, obiectivul „Conectarea regiunii” este în conformitate cu obiectivele Europa 2020 pentru o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii și cu inițiativele emblematice conexe. El trebuie să utilizeze deplin noile propuneri de politici de coeziune, mai ales pentru a dezvolta infrastructurile transfrontaliere. La frontierele externe, obiectivul ar trebui să sprijine modernizarea infrastructurii vama a UE, a echipamentelor, a sistemelor, precum și dezvoltarea capacității administrative. În plus, trebuie să se acorde atenție rezistenței infrastructurii la catastrofe naturale sau cauzate de om.

Pentru a se asigura o bună urmărire, Comisia propune utilizarea următorilor **indicatori și obiective** ca elemente esențiale pentru evaluarea progreselor:

1. O mai bună și sustenabilă conectivitate internă și externă a regiunii, reducerea timpului de călătorie și de așteptare la frontierele externe, susținute prin mecanismul Conectarea Europei, măsurate prin finalizarea tuturor celor șapte proiecte prioritare TEN-T terestre și maritime la nivelul regiunii, de exemplu a legăturii fixe Fehmarn Belt până în 2020 și a Rail Baltica până în 2024;
2. Interconectarea piețelor energetice ale statelor baltice cu restul regiunii în conformitate cu planul de interconectare a pieței energiei din zona baltică, măsurată prin interconectarea totală și sustenabilă din punct de vedere al mediului a piețelor de gaz și electricitate până în 2015;
3. Cooperare sporită în gestionarea transfrontalieră și planificarea și implementarea comună a infrastructurii, inclusiv peste zone marine.

3.3. Creșterea prosperității

Uniunea Europeană continuă să se confrunte cu dificultăți economice. Raportul din 2011 privind starea regiunii, o evaluare anuală a competitivității și cooperării în regiunea Mării Baltice⁶, arată că, după un an de creștere în majoritatea zonelor, perspectivele regiunii se deteriorează. Raportul subliniază interdependența economiilor UE și importanța eforturilor comune pentru creștere economică durabilă.

⁶ Publicat de Forumul pentru dezvoltare baltică, Consiliul Nordic al Miniștrilor și Banca Europeană de Investiții.

Prin cadrul strategic reînnoit, obiectivul „Creșterea prosperității” consolidează măsurile de revenire la creștere în conformitate cu obiectivele Europa 2020. El întărește dezvoltarea și aplicarea de politici, printr-o concentrare mai clară asupra creșterii și locurilor de muncă și oferind factorilor de decizie o imagine generală mai bună a unor tendințe interconectate sau contradictorii. Este nevoie de **angajament politic** sporit pentru transpunerea rapidă a legislației pentru a asigura buna funcționare a pieței interne. Aceasta este esențială, deoarece majoritatea comerțului se desfășoară în cadrul macroregiunii.

- **Alinierea politicilor** va asigura dezvoltarea coerentă a unor sectoare esențiale, precum agricultura, dezvoltarea rurală (inclusiv silvicultura) și pescuitul. Reforma politicii comune în domeniul pescuitului reprezintă un exemplu de revizuire de politici în urma recomandării de gestionare descentralizată, cu specific teritorial a pescuitului, emise în cadrul strategiei.
- Promovarea unei Uniuni a inovării pentru întreaga regiune a Mării Baltice **aliniază finanțarea** printr-o abordare programatică. Este necesară alocarea de resurse sporite pentru cercetare și inovare, promovând specializarea inteligentă în regiune pentru a se îndeplini obiectivele Europa 2020. Ar trebui să se utilizeze la maximum oportunitățile create de Orizont 2020.
- **Dialogul între părțile interesate**, inclusiv Comisia, statele membre, camerele de comerț și Confederația industriilor, ar trebui să promoveze concentrarea strategiei asupra politicii industriale în această regiune. În conformitate cu inițiativa emblematică Europa 2020 „O politică industrială adaptată erei globalizării” și cu Small Business Act, strategia sprijină IMM-urile (respectând normele privind ajutorul de stat) prin îmbunătățirea accesului la finanțare, printr-o mai bună legislație și ajutându-le să se adapteze la globalizare. Este necesar să se pună accentul pe tehnologiile ecologice și cu emisii reduse de carbon, care reprezintă un punct forte al regiunii, dar în cazul cărora sunt necesare legături mai strânse între politici și dezvoltarea pieței. Sectoare maritime esențiale au și ele potențial de dezvoltare. Competențele, calificările și programele educaționale trebuie să corespundă acestor necesități.

În plus, în conformitate cu inițiativa emblematică Europa 2020 „O agendă pentru noi competențe și locuri de muncă”, este necesar un dialog mai profund între partenerii sociali privind provocările viitoare pentru piața forței de muncă, precum schimbările demografice. Acestea ar trebui să includă creșterea productivității muncii și de reducerea diferențelor structurale din cadrul regiunii, precum și dimensiunea macroregională a incluziunii sociale și a sănătății publice.

Ar trebui să se promoveze mobilitatea și dezvoltarea competențelor prin intermediul unor inițiative existente, precum sistemul de schimb Nordplus, precum și prin intermediul instrumentelor actuale și viitoare, precum „Erasmus pentru toți” sau „Tineretul în mișcare”. Schimburile culturale ar trebui să fie facilitate. Ar trebui să se exploateze deplin oportunitățile de mobilitate pentru cercetători și de diseminare a inovării, de exemplu, cele din cadrul programului BONUS de cercetare și dezvoltare la Marea Baltică. Pentru toate vârstele și sectoarele, ar trebui să se promoveze participarea la programele de schimburi educaționale și științifice și de cooperare. „Circulația creierelor” trebuie să fie noua paradigmă, în timp ce se previne „exodul de creiere”. De asemenea, toată lumea trebuie să coopereze în ceea ce

privește aspectele mai puțin dezirabile ale mobilității, combătând crima organizată, inclusiv traficul și contrabanda.

În conformitate cu cadrul reînnoit, Comisia propune utilizarea următorilor **indicatori și obiective** ca elemente esențiale pentru evaluarea progreselor:

4. O creștere de 15% a volumului comerțului intraregional și al serviciilor transfrontaliere până în 2020;
5. O creștere cu 20% a numărului de persoane care participă la programe de schimb și cooperare culturală, educațională și științifică până în 2020;
6. Pe lângă indicatorii de politici menționați anterior, ar putea fi utili următorii indicatori contextuali care încadrează strategia în contextul mai larg al evoluțiilor socio-economice din regiune:
 - (a) Reducerea discrepanțelor măsurată prin reducerea decalajului în ceea ce privește PIB-ul statelor membre mai puțin dezvoltate;
 - (b) Reducerea ratei șomajului prin atingerea obiectivului Europa 2020 de 75% ocupare a forței de muncă pentru persoanele între 20 și 64 de ani;
 - (c) Valoarea generală a cheltuielilor în C&D măsurată prin rata investițiilor în C&D și inovare care ar trebui să atingă cel puțin 3% pentru întreaga regiune până în 2020 (obiectiv Europa 2020);
 - (d) Atingerea obiectivelor naționale bazate pe obiectivele energetice și climatice Europa 2020;

4. Pași înainte

Prin măsuri practice pentru a ține seama de caracteristicile geografice ale regiunii și de dinamica macroregională, strategia UE pentru regiunea Mării Baltice consolidează utilizarea resurselor disponibile la nivel european și național. Aceasta urmărește să transforme angajamentul politic în angajament de acțiune în fiecare punct.

Concret, cadrul revizuit al strategiei prezentat mai sus consolidează acest efort. El facilitează acțiunea și rezultatele concentrându-se pe trei mari obiective generale: salvarea Mării Baltice; conectarea acestei mari regiuni și creșterea prosperității acesteia. Aceasta se realizează prin promovarea angajamentului politic, facilitarea alinierii mai strânse a politicilor și fondurilor și prin clarificarea responsabilităților celor implicați. Cadrul strategiei promovează o mai bună includere a părților interesate, o mai strânsă colaborare cu statele care nu sunt membre ale UE și cu sectorul privat și îmbunătățirea comunicării. Toate acestea se stabilesc în relație cu indicatori și obiective, în cadrul unui sistem de monitorizare și evaluare destinat să măsoare progresul către viitor.

Este important ca guvernele și regiunile participante să răspundă prin alocarea de resurse adecvate la provocările generate de implementarea strategiei și ca la toate nivelurile să se examineze din timp alinierea finanțării în vederea pregătirii următorului exercițiu financiar.

Comisia este convinsă că acest cadru aduce o contribuție integrată și sustenabilă la coeziunea economică, socială și teritorială și la obiectivele de creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii ale strategiei Europa 2020. Prin urmare, Comisia invită Consiliul să examineze și să aprobe prezenta comunicare.